

TARİH: 18.11.1982 Perşembe

"TKP'nin SESİ": GÜNLÜK YAYININ PROGRAMI

Haberler:

Yazan:

Tah./Se Spikerler: Tah./Den.

1. Siyasi Partiler ve Seçim Yasalarının hazırlanması da Anayasayı
2. hazırlayan Komisyona verildi
3. Büyük patron, Türk-İş başları, cuntanın devleti üqlüsü, Asgari ücreti
3. görüşmeye başladı
4. Tüm Sanayi ve İşadamları Derneği Genel Başkanı Ali Koçman, "24 Ocak
5. politikasından dönüş olamaz" dedi
5. DİSK yöneticilerinin yargılanmasına devam edildi
6. Cuntanın Anayasası, NATO Kuzey Atlantik Asabmlesinde bile âleşti-
7. riliyor
8. F.Almanya Dışışleri Bakanı Genşer, Cumartesi günü Ankara'ya geli-
9. yor
9. Cuntanın İçişleri Bakanı Selahattin Çetiner, Danışma Meclisinde
10. İçişleri Bakanlığının bütçesinin görüşülmesi sırasında konuşarak,
11. bir Danışma Meclisi üyesinin Anayasaya "Hayır" kampanyası açtığını
12. kendisine ihbar edildiğini söyledi
12. TASS, Andropov'un Amerika Devlet Başkanı Yardımcısı Buş ve Dışış
13. leri. bakanı Şults ile Moskova'da yaptığı görüşmeler üzerine bir
14. rum yayınladı. Yorumda Özetle şöyle deniyor:
15. Sovyet-Amerikan Ticaret ve Ekonomi Kurulu'nun Moskova toplantısı
- sona erdi

Amerika'da 278 katolik piskopos 195'i, nükleer silahların bugünkü  
Y O R U M: Yazan: Zy. Spiker: Öm.

Başlığı: Türk-Sovyet ilişkilerinin durumu nedir- ve "sözün eri

Konusu: olmak" ne anlama gelir ?

Y A Z I L A R :

Yazan:

Nec.

Spiker:

Nec.

1. Başlığı: Politik not: Keskin sirke, en başta küpüne zarar verir
- konusu:

2. Başlığı: SSCB 60 yaşında: Moldavya SSC'ni tanıtıyoruz (Cemi.) N.
- konusu:

3. Başlığı:
- konusu:

Haberler:

----- Siyasi partiler~~in~~ ve seçim yasalarının hazırlanması da anayasayı hazırlayan komisyona verildi.

Cuntanın başkanı Evren, Türkiye halkına dayatılan cunta anayasa-  
sını hazırlayan Orhan Aldıkaçtı başkanlığındaki Anayasa Komisyonuna,  
siyasi partiler ve seçim yasalarının da hazırlatacağını bildirdi.  
Evren, komisyon üyelerine, adı geçen yasaları da anayasa gibi hazırlama-  
larının~~in~~ ileride kendi işlerini kolaylaştıracağını söyledi. Öte yanda  
~~Türkiyede~~ gazeteler yeni çıkarılacak olan siyasi partiler yasasında,  
anayasada bulunmayan yeni yasakların olacağını yazıyorlar.

----- Büyük patron-Türk-iş başları-Cuntanın devleti üçlüsü asgari ücreti görüşmeye başladı.

İşbirlikçi büyük patronların, Türk-iş başlarının ve cuntanın devletinin temsilcilerinden oluşan asgari ücret komisyonu, yüzbinlerce işçiyi ilgilendiren asgari ücreti<sup>leri</sup> görüşmeye başladı. Komisyonunda, cuntanın Çalışma Bakanı Turhan Esener, ülkenin ekonomik durumunun kötülüğünü ve enflasyonun bahane göstererek, "asgari ücret pazarlık konusu yapılamaz" dedi. Asgari ücretin sözümona bilimsel, objektif ve güvenilir ölçülerle belirlendiğini iddia etti.

Yine Turhan Esener, asgari ücretin işçilere normal bir çalışma gününün karşılığı olarak ödenen ~~ve~~ bir ücret olduğunu, işçinin konut, giyim, sağlık, ulaşım gibi ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden

asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret olduğunu söyledi.

Bilindiği gibi D.D., ülkemizde Mayıs 1982'den beri, asgari ücret brüt 10 bin liradır. Yine bilindiği gibi, bir ailenin sadece çay ve simit masrafları net asgari ücret olan 7 bin lirayı bulmaktadır.

Öte yandan, aynı komisyonda konuşan ~~Konuşan~~ Türk-İş başlarından Kaya Özdemir, komisyonun anayasanın kabul edilmesinden hemen sonra toplantıya çağırılmasına, memnuniyet ve şükranla karşıladıklarını söyledi. ~~ve~~ <sup>2</sup> ~~Asgari~~ ücretin olanca hızla saptanmasını istedi. Yine aynı komisyonda, işbirlikçi büyük patronların temsilcisi, TİSK genel Sekreter yardımcısı Ahmet Yoluç, yeni asgari ücret yürürlüğe girmeden, önce, asgari ücretle kıdem tazminatı bağını ~~4~~ kesecek yasanın çıkartılmasını istedi. Asgari ücret komisyonu görüşmeleri 3 gün sürecek,

----- Tüm Sanayi ve İşadamları Derneği Genel başkanı Ali Koçman,  
"24 Ocak politikasından dönüş olamaz", ~~ikk~~ dedi.

Ülkemizdeki işbirlikçi tekelci büyük patronların karargahı sayı-  
lan TÜSİAD'ın başkanı Ali Koçman, "24 Ocak kararlarından vaz geçmek  
ne bizim için ne de iş başındaki hükümetler için mümkün değildir,  
24 Ocaktan dönüş diye birşey yoktur. "neak ayrıntılarda bazı yeni  
görüşler, yeni yaklaşımlar ele alınabilir," dedi. Ali Koçman,  
24 Ocak politikasının enflasyonla mücadele ettiğini iddia etti ve  
işsiz sayısının azaltmanın söz konusu olmadığını, şimdiki işsiz sayı-  
sında kalmanın başarı sayılacağını söyledi.

Böylece TÜSİAD Başkanı, ücretleri, maaşları, taban fiyatlarını

dondurup işsizliği, iflas arı, yoksulluğu artıran 24 Ocak politikasın  
dan tek hoşnut olanların işbirlikçi büyük patronlar olduğunu birkez  
daha dile getirmiş oldu.

Öte yandan, TÜSİAD Genel Başkanı, cunta anayasasını övdü.  
Cunta anayasasının anarşiye, teröre, politikada ve ekonomide her türlü  
maceraya 'Hayır' demek olduğunu söyledi.

D.D. işbirlikçi büyük patron örgütü TÜSİAD'ın başının, bir yandan  
"24 Ocaktan dönüş yok" derken, bir yandan da cunta anayasasını göklere  
çıkarması, bu anayasanın 24 Ocak yıkım politikasını dayatmak için  
~~göklerle~~ hazırlandığını bir kez daha somut olarak kanıtlıyor.

----- Öte yandan DİD. Türkiye ekonomisinin son durumunu inceleyen bir rapor, DPT tarafından hazırlanarak 24 Ocak kararlarıyla ülkemiz ekonomisinin tam bir denetim altına alan IMF, Dünya Bankası, OECD gibi uluslararası tekelci sermayenin kuruluşlarına yollandı.

----- DİSK yöneticilerinin yargılanmasına devam edildi.

İdam istemiyle yargılanan Lastik İş genel başkanı vekili Kenan Akman ve yine lastik -İş sendikası yöneticilerinden Niyazi Kuas'ın sorgulamaları yapıldı. Kenan Akman, gözleri bağlı olarak alındığı için/ifadesini reddettiğini mahkemeye bildirdi.

----- Cuntanın İçişleri Bakanı Selahattin Çetiner, Danışma Meclisinin de içişleri bakanlığının bütçesinin görüşülmesi sırasında konuşarak, bir danışma Meclisi üyesinin Anayasa'ya 'Hayı r' kampanyası açtığının kendisine ihbar edildiğini söyledi.

Öte yandan Danışma Meclisi Bütçe Plan Karma komisyonu Başkanı Tandoğan Tokgöz, 1983 bütçesini eleştirerek, "Bu bütçede sanayi yatırımlarına öncelik tanınmaması önemli bir eksikliktir" dedi.

----- ABD Kongresinden bir grup parlamenter, dün <sup>A</sup>İbrıs'a beklenmedik bir ziyaret yaparak Türk ve Rum toplulukların önderleriyle ayrı ayrı görüştü.

----- Cuntanın anayasası, NATO Kuzey Atlantik Asamblesinde bile eleştiriliyor. Siyasi komisyon sözcüsü "enet Marks "bu anayasa kabul edilmiş olabilir ama böyle bir anayasa ile Türkiye'de demokrasi gerçekleşemez" dedi, Türkiye'yi de kapsayan komisyon raporu <sup>bugün</sup> ~~genel~~ kurulda görüşülürken bir çok üyenin kendisi ile aynı görüşü dile getireceğini <sup>söyledi</sup> ~~belirtti~~.

-----Federal Almanya Dışişleri bakanı Genscher, cumartesi günü Ankara'ya geliyor. Genscherin cunta yöneticileriyle görüşeceği konular arasında, Federal Almanyanın uzun zamandır Türkiye'ye vereceği söylenip verilmeyen krediler ve Almanyadaki ~~Türklerdeki~~ Türkiyeli işçilerin sayısının azaltılması sorunlarının da olduğu bildiriliyor.

Dış haberler:

"TKP'nin Sesi"

18.11.82 Al.

Sovyet Haber Ajansı TASS,SBKP Genel Sekreteri Andropovun Birleşik Amerika Devlet Başkanı Yardımcısı Buş ve Dışişleri Bakanı Şults ile Moskovada yaptığı görüşmeler üzerine bir yorum yayınladı.Leonid İliç Brejnevin cenaze törenine katılan Amerikan temsilcileriyle Sovyet yöneticileri arasındaki görüşmelerde iki ülke arasındaki ilişkilere önemle değinildiği belirtilen yorumda, TASS Ajansı özetle şunları vurguluyor:

--"Andropovun Buş ve Şultsla yaptığı görüşmeler ve burada Sovyet Amerikan ilişkilerinin temel sorunları üzerine yapılan görüş-değiş tokuşu tüm dünyada büyük bir ilgiyle izlendi.Yuriy Andropovun vurguladığı gibi,ardıcıl bir barış politikası izleyen Sövyetler Birliği, ABD ile ilişkilerini,tam eşitlik,içişlerine karışmama ve karşılıklı saygı temelinde,iki ülke halkının çıkarları,uluslararası durumun sağ-

liklaştırılması doğrultusunda geliştirmeye hazırdır.

Dünya basınındaki yankılardan anlaşıldığı üzere, bu açık ve ilkesel tutum, yalnız kamuoyunda değil, politik görüşlerine bakmaksızın, önyargısız devlet adamlarında da geniş bir anlayış ve destekle karşılanıyor. Deneyimlerin kanıtladığı üzere, ister politik, ister askersel, isterse de ekonomik alanda olsun, herhangi bir alanda Sovyetler Birliği üzerinde baskı yapmaya yönelik ~~hiçbir baskı~~ <sup>bütün</sup> yöntemler, iflasa mahkûmdur. Çatışmaya yönelik, yapıcı olmayan ve öz bakımından olumsuz olan baskı politikası, sahiplerinin amaçladığı sonuçları veremez. Bu politikanın perspektifi yoktur ve bu nedenle iflasa mahkumdur. ~~Bunun~~ ABD'deki gerçekçi politikacılar ve yorumcular da bunun bilincindedir. "Washington Post" gazetesinin şu günlerde yazdığı üzere, Regin yönetiminin politika-  
sının ana niteliği yoğun bir düşmanlıktır. Sürekli baskı uygulama poli-

tıkası kötü sonuçlar verdiğine göre, Birleşik Amerika, gerçekçi bir tutumun kendilerine ne/yarar getireceğini düşünmelidir, diye yazan gazete, önreğin silân kontrolü konusundaki çelişkileri tartışma istemini açık bir biçimde ortaya koymasının ABD için çok daha yararlı olacağını kaydediyor, ve ancak böylesi bir adımın olumlu sonuçlar verebileceğini belirtiyor."

--Sayın dinleyenler, haberleri okumaya devam ediyoruz.

Ekonomi  
---- Sovyet-Amerikan Ticaret ve Endüstri Kurulunun Moskova toplantısı sona erdi. Sovyetler Birliğinden değişik bakanlıklardan, ticaret örgütleri ve bankalarından temsilcilerle 120 Amerikan şirketinden temsilcilerin katıldığı toplantıda bir belge kabul edildi. Belgede, ekonomik alandaki işbirliğinin yoğun bir şekilde geliştirilmesi dilediği dile

getiriliyor, bu işbirliğini geliştirmek için daha birçok alanda geniş olanakların bulunduğu vurgulanıyor, bu işbirliğini engelleyici uygulamalara karşı çıkılıyor ve ekonomik-ticari işbirliğinin geliştirilmesinin, iki ülke arasındaki ilişkilerin olumlu yönde gelişmesine bir katkı olacağı belirtiliyor.

Toplantıdan sonra bir basın toplantısı düzenleyen Sovyet Dış Ticaret bakanı yardımcısı Suçkov, Amerikan yönetiminin yaptırım ve boykot uygulamalarının Amerikan ticaretine olan güveni sarstığını, ancak S. Birliğinin buna karşın iki ülke arasındaki işbirliğinin sürdürülmesinden yana olduğunu söyledi. Suçkov ayrıca, bu işbirliğinin, Birleşik Amerikanın vereceği garantilere bağlı olacağını da sözlerine ekledi. Sovyetler Birliğinin, yaptırım uygulamaları döneminde Birleşik Amerikanın kimi ticari rakipleriyle anlaşmalar imzaladığını ve bunlara bağlı kalacağını da açıkladı.

Birleşik Amerikada 278 katolik piskopostan 195'i, nükleer silahların bugünkü düzeyde dondurulmasını öngören Amerikan-Sovyet görüşmeleri yapılmasını istedi. Amerikan katolik piskoposlarının konferansında yapılan yoklamada ayrıca, piskoposların % 70'i, Sovyetler Birliğinin önce nükleer silah kullanmama yönünde aldığı ve uygulamaya koyduğu tek yanlı yükümlülük örneğinin Amerikan yönetimince de izlenmesinden ve nükleer silahlanmadan vazgeçilmesinden yana çıktı. Amerikan katolik piskoposlarının yıllık konferansında, bu istekleri içeren, ve tüm kliselerde okunması öngörülen bir uyarı belgesinin taslağı görüşülüyor. Bu taslağın gelecek yıl başında Şikagoda yapılacak genel kurulda onaylanması bekleniyor. Söz konusu yoklamada, toplam 278 piskopostan 195'i taslağa evet dedi, 71'i çekimser kaldı ve yalnız 12'si karşı çıktı. Amerikan dışişleri bakanı Şults, Savunma bakanı Vaynberger ve Silah komisyonu

başkanı Rostou, klise çevrelerinde Regin yönetiminin nükleer stratejisine karşı yükselen sesleri bastırmak üzere yeniden "Sovyetlerin üstünlüğü" yalanları temelinde bir kampanya başlattılar. Başkan Reginin güvenlik işleri danışmanı Klark ta, basında çıkan bir yazısında, Reginin nükleer silahlanma politikasını savunmaya çalıştı.

Yunanistanın başkenti Atinada, ülkenin NATO'dan ayrılması ve tüm Amerikan üslerinin kaldırılması istemiyle, 200 bin kişinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşçüler, Atinadaki Amerikan elçilik binası önünden geçerken bu istekler yükseltildi. Yürüyüşe Papandreu kabinesinin kimi üyeleri de katıldı.

Afganistanın başkenti Kâbilde, "Yeni toplumu kurmak için barışa gereksinimimiz var" ana belgisiyle, 200 bin kişi yürüdü. Yürüyüş<sup>te</sup>, sosyal-ekonomi gelişme ve savaş tehlikesi' konulu uluslararası konferansa katılan ~~de~~ delegeler de yer aldı.

Dünya Öğrenci gençlik günü dolayısıyla birer toplantı yapan DDGF ve Uluslararası Öğrenci Birliği,yayınladıkları Açıklamalarda tüm gençleri nükleer savaş tehlikesine karşı,özellikle NATO'nun Brüksel kararlarına karşı savaşıma aktif katılmaya çağırdılar.

İtalyanın Sardinia,Latium ve Venesiya yörelerinde salı ve çarşamba günleri,işsizliğe,kısa çalışma günü zorlamalarına ve yeni yeni işletmelerin kapatılmasına karşı protesto grevleri yapıldı.Federal Almanyada Agfa şirketinin 4 bin işçiyi sokağa atma planlarına,İngilterede Ey Ci Standart tekelinin yoğun işten atma girişimlerine karşı da yığinsal gösteriler yapıldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Politik not:

"TKP'nin Sesi"

18.11.82 Nec.

Keskin sirke, en başta küpüne zarar verir:

Başkan Regin ve çevresinin , Doğu Sibiry-a-Batı Avrupa gaz boru hattı kuruculuğunu baltalamak amacıyla başvurduğu Sovyetler Birliğine karşı ekonomik yaptırımlar politikası ve bu politikayı Batı Avrupalı bağlaşıklarına dayatma denemeleri, 11 aylık bir süre içinde tam bir fiyaskoyla sonuçlandı. Regin, geçtiğimiz günlerde yaptığı bir radyo konuşmasıyla bunu resmen itiraf etmek zorunda kaldı ve ambargoyu kaldırdıklarını ilan etti. "Hamamın namusunu" kurtarmak için de Regin, "ambargoyu kaldırma" kararının "Batılı bağlaşıklarıyla ~~www.wiki.keskin~~ temel ilkeler üzerinde varılan anlaşma sonucunda"alandığını ileri sürdü. Fransa devlet başkanı Miterand ise, aynı anda yaptığı bir açıklamada Regin'in "ekonomik ambargo"suna

daha başından karşı olduklarını bildirerek, Regin'in anlaşmaya varıldığı yolundaki açıklamasını kesinlikle reddetti.

Şimdi Amerikan basını başkan Regin'in "ekonomik ambargo" çığgınlığının ekonomik ve pölitik bilançosunu yaparken, Amerikan firmaları, Amerikan lisansıyla üretim yapan Batı Avrupa firmaları uğradıkları zararları hesaplıyorlar.

Tanınmış Amerikan ekonomi uzmanı Viktor Perlo , Regin'in Sovyetler Birliğine karşı aldığı ekonomik ambargo'nun iflasını aynı zamanda "ağır bir politik yenilgi" olarak nitelendiriyor ve "bu ambargonun ekonomik faturası ise 2,5 milyar dolardır. Bu sadece Amerikan firmalarının uğradığı zarardır. Buna bir de sosyal fatura eklendiğinde, keskin sirekenin küpüne ne kadar zarar verdiği iyice görülecektir" diyor.

Birkaç gün önce Moskova'da, Amerikan ve Sovyet firmalarının temsilcileriyle yapılan toplantıya 120 kadar firma temsilcisiyle birlikte katılan Amerikan İşadamları Derneği başkanı Aleksandr Troubrnc, Regin yaptırımlarının başka bir yönüne değindi ve "ambargo, ekonomik zarar yanında bir de Amerikan firmalarına, bir partnör olarak büyük bir güvensizlik yaratmıştır" dedi.

"Ekonomik ambargo", şantaj, baskı, ülkelerin içişlerine karışa yeltenişleri Regin yönetiminin serüvenci, yayılmacı ve çılgınlık politikasının başlıca unsurlarıdır. Bu politika uluslararası durumun gerginleşmesine, bir ~~wükw~~ nükleer savaş tehlikesinin ciddi boyutlar almasına, Avrupada ve dünyada ymuşama sürecinin zedelenmesine yol açıyor. Reginlar, NATO başları bu tehlikeli tutumlarını Madrid konferansında da, Cenevre ve Viyana görüşmelerinde de sürdürüyorlar

Sovyetler Birliğinin, sosyalist ülkelerin, barış ve yumuşamadan  
yana olan devletlerin büyük çabalarıyla, Helsinki Konferansıya  
Avrupa'da başlayan güvenlik ve işbirliği sürecinin ~~devamı~~  
~~www~~ Madrid Konferansının başarısına çok bağlıdır. Oysa, ~~wawaw~~  
Madrid Konferansının tamamlanan ilk dönem çalışmalarında Birleşik  
Amerikanın ve bazı NATO üyesi devletlerin tutumu Avrupada güvenlik  
ve işbirliği süreci yararına sonuçlanmasını baltalamaktan öteye  
gitmedi. Sovyetler Birliği ve Avrupa sosyalist ülkelerinin ilkesel  
tutumları ise Helsinki Konferansıya başlayan güvenlik ve ~~devim~~  
işbirliği sürecinin sürdürülmesinden ve derinleştirilmesinden yana  
oldu. Washington ve NATO planlarında bir barut fıçısına dönüştürülmek  
istenen Avrupa'nın tüm halkları ise, güvenlik ve işbirliği sürecinin  
~~waww~~ yararlarını gözleriyle görmüştür ve bunun için bu sürecin  
devamı istemektedir. Türkiye halkının istemi ve özlemi de budur.

**TÜSTAV**  
**TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI**

**TÜSTAV**  
**TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI**

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI  
TÜSTAV

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI  
TÜSTAV

**TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI**

Şişirinin Sesi

1

18.11.82

Cemile - /spe. Me

## MOLDAVYA SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETİ

Kocaman bir akvaryum getirin gözlerinizin önüne.. içinde köpek balığı

gından, küçük hamsiye, nazlı nazlı ~~xxxxxx~~ süzülen mini minnacık kırmızı

kadar türlü çeşitli balığın

bir japon balığına, birlikte yüzdüğü, birbirini yemediği bir akvaryum...

Kuşkusuz çoğumuz için, hayal etmesi bile zor bir çocuk masalı gibi gelecek

tir bu.. <sup>Günka, hep</sup> Amerikan filimlerinin bırakalım hamsiye, palamuta denizdeki insan

lara ve sandallara bile aman vermeyen korkunç canavarı <sup>"Şark" geliyor</sup> aklımızca

Bir köpek balığınının ağzının kenarından süzülen bir hamsiyi midesine in-

dirmeyeceğini, belki de balık dilinde bir de selam verebileceğini <sup>hayal</sup>

bile zor çoğumuz için.. Ama D.D. ler böyle bir akvaryum var, <sup>SSCB'de</sup>

Oraya giden turistler görebilirler.. Sovyetler Birliğine geziye giden bir

sendikacı <sup>miz</sup> da, izlenimlerini yazdığı sendika gazetesinde, <sup>kendisini</sup> en çok etkile-

yen ~~bir olay olarak~~, bu akvaryumu anlatmıştı..

~~Var~~ Bu akvaryum insanlığa bir şeyi kanıtlamak için kurulmuş. Çok

çeşitli büyüklükte, çok çeşitli yaradılıştaki ve karakterde balıkların bile

yanyana, kardeşçe, dostça, birbirini yemeden bir büyük aile gibi yaşayabildi-

gi

şu dünyada, farklı özellikleri olan küçük, büyük ulusların ~~xxxxxx~~ kardeşçe, dostça, birbirine yemeden yaşayabileceğini göstermek için kurulmuş. Kuş-  
kusuz bir koşulla... Akvaryumda ki çeşitli balıklar, ayrı ayrı bölmeler-  
de, yeteri kadar besinle doyuruluyormuş, akvaryumda birlikte yüzdükleri  
ortak suya salınmadan önce.. Keskin dişli ~~memet~~ köpek balığının, çevresinde  
sevinçle yüzen palamuta, palamutun, ağzının kenarından süzülen namsiye  
göz dikmemesi bundan.. Balıklar bile birbirinin karnı yeterince doyduğu  
da birbirinin kurdu olmayorsa, bu insanlar için daha da <sup>geçerli</sup> değilmi? <sup>?</sup>

Gerçektende, D.D. ler böylesi bir akvaryumun <sup>SSCB'de</sup> kurulması  
rastlantı değil.. Çünkü Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin kendisi  
içinde irili ufaklı, farklı ulusal özellikleri olan 100' <sup>den fazla</sup> ulus ve etnik  
grubun kardeşçe, dostça birbirini yemeden yaşadıkları bir <sup>insanlar, halklar</sup> akvar-  
yumudur. <sup>komünist</sup> Üstelik ~~ekonomisi olan~~ artık balıklar değil, düşünen, <sup>insan</sup> üreten  
insanlar söz konusu olduğuna göre, için içine bir de dayanışma, birbirine  
yardım etmek giriyor. Kuşkusuz bunun da bir koşulu var. Sosyalizm, yani

insanın insanı sömürmesinin yasak olduğu, üretim araçlarının ve üretile-  
nin toplumun tüm bireylerinin ortak mülkiyetinde olduğu bir düzen gerek,  
küçük büyük tüm ulusların, etnik grupların kardeşçe ve dayanışarak yaşaya-  
bilmesi için..

— Müzik — 1

İşte Moldavya, ~~şimdi~~ halklar arası dostluk, kardeşlik ve dayanışma ül-  
kesi olan SSCB'de bir küçük cumhuriyet. 1812 yılına kadar Osmanlıların

~~XXXXXXXXXXXX~~

elinde olan, bir yanında Romanya öbür yanında Ukrayna ile komşu, küçük bir

[Tuna boylarında]

ülke. "Sen, Moldavya toprağı... Ah dilin olsada konuşabilsen" diyor, Moldavyalı bir yazar. Evet  
eğer konuşabilse, Moldavya toprağı, halkının sömürden, zulümden geldiklerini anlatırdı, ~~ve~~

Moldavyalı, ~~ilericiler~~ devrimciler, ~~başından beri~~ Rusya'da Lenin'in

öncülüğünde yükselen ~~savaşımı~~ <sup>temeğin kurtuluşu</sup> gözlerini çevirdiler, ondan etkilendiler,

ona omuz verdiler.. İskranın, <sup>1912</sup> Çarlık Rusyasında dağıtılan ilk sayıları

bugün moldavyanın başkenti olan Kişinev'de ~~basıldı~~ gizli bir basımevinde

basıldı. Ekim devriminden bir kaç ay sonra 1 Ocak 1918 de, Moldavya'da da

~~devrim~~

(4)

sosyalist devrim başarıya ulaştı. Ama çok geçmeden başta Alman-avusturya bloku, emperyalist güçler Romanya kralı ve Beyaz karşı devrim ~~krak~~ ile ele <sup>vaziyet</sup> devrimi ezdiler ülkeyi işgal ettiler, onu <sup>ve</sup> halkını böldüler, Ancak, işgal altındaki halkın içindeki devrimci ateşi, ulusal ve sosyal kurtuluş ateşini söndüremediler. İlk önce, işgalden geri kalan bölümde, ~~mk~~ 1924 yılında, ~~Ukrayna~~ Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyetine bağlı olarak, Moldavya Özerk Sovyet Sosyalist cumhuriyeti kuruldu. <sup>Daha sonra,</sup> Romanya Krallığına karşı, işgal altındaki Moldavyalıların <sup>22 yıl süren</sup> savaşımı, uluslararası dayanışmayla birleşerek 1940 da zafere ulaştı. Moldavya halkı ve toprağı SSCB ailesini oluşturan, Özerk Moldavya ~~kumhuriyeti~~ Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ~~ix~~ çatısında birleşti. Moldavya halkına ulusal ve sosyal kurtuluş savaşında uluslararası dayanışma gösterenlerin arasında Romain Roland, Louis Aragon, Paul Eluard gibi büyük sanatçılar ve Albert Einstein de vardı.

Moldavya halkının çilesi burda bitmiyordu. ~~xxx~~ Bu sefer onu SSCB'den ve sosyalist kurtuluş yolundan koparmak için Nazi Almanyası saldırdı. Ama bu kahraman halk, 64<sup>bin</sup>~~000~~ şehit, 47<sup>bin</sup>~~000~~ esir vermek panasına, ~~xxxx~~ Sovyet Halkıyla beraber sosyalizm yolundan yürümeye kararlılığını gösterdi. 1944 de "ızıl ordu Modavyayı Nazi işgalinden kurtardığında, 250<sup>bin</sup>~~000~~ Moldavyalı kadın ve erkek, faşizme karşı sosyalizm adına gösterdikleri kahramanlıkla nedeniyle çeşitli madalya<sup>larla</sup>~~xxxxxx~~ ile onurlandırılıyordu..

Diyebilirizki ,bu acılı,çileli tarih<sup>i</sup> nedeniyle Moldavya,sosyalist kuruculuga ~~en~~ geç<sup>ancak</sup>,ikinci dünya savaşından sonra başlayabilmiş bir<sup>Sovyet</sup> Cumhuriyet<sup>Soydet</sup> yettir. Moldavya~~n~~ bu gün<sup>id</sup> vaddığı<sup>gelişme</sup> düzeyi,büyük kazanımları 38 yıl gibi kısa bir süreye sığdırdı. Buagidan, 60 yıldık<sup>Cumhuriyet döneminde</sup> kapitalist yolda karınca boyu yol alan ülkemiz halkı,emekçileri için özellikle esinlendiricidir.

Moldavya sosyalist kuruculuga başladığında, ılıman iklimi, bereketli toprakları olan,ama geri bıraktırılmış bir köylü,tarım ülkesiydi. Küçük parçalara bölünmüş topraklarda,geri tarım tekniğiyle ,bulutlardan rahmet,

leyleklerden şans bekleyen ~~mm~~ köylüler ilk kez , kaderlerini kendi elle  
 rine alıp yeni bir yaşama başladılar. ~~Topraklarını~~ ve emeklerini koopera-  
 tiflerde birleştirirken, <sup>köylüler</sup> ilk kurulan kooperatiflerden birine ~~birine~~  
~~karar verdiler~~ "Yeni yaşam kooperatifi" adını veriyorlardı. Böylece yeni,  
 mutlu, <sup>barışçıl ve özgür</sup> bir yaşamın <sup>ancak</sup> kolektif çiftlikler <sup>ve</sup> üretim araçlarının ortak mülkiyeti  
 temelinde yükseleceğine inançlarını gösteriyorlardı. ~~xxxxx~~ İşe, ~~xxxxx~~ ~~sepe~~  
~~netife~~ devlet yardımıyla ~~xxxxxxx~~ 40 at <sup>5-10 Eshya meği ve bir sürülük koyun</sup> alarak başlayan bu kooperatifin ilk  
 yıllık geliri 6963 ruble <sup>ydı</sup> ~~bugün~~ <sup>bugün</sup> bir <sup>puçuk</sup> milyon ruble ~~dir~~ <sup>0</sup>, artık moder-  
 n traktörleri, hasat makinaları, modern hayvan yetiştirme <sup>çiftlikleri</sup> olan  
 çağdaş bir tarım <sup>endüstrisi</sup> ~~sektörüdür~~. Yeni yaşam gerçekleşmiştir -.

Moldavya denince akla, yeşil, üzüm, şarap, meyve ve sebze <sup>lik gelir,</sup> gelir  
 akla.. Kuşkusuz, Moldavyalıların <sup>tütün</sup> geleneksel ürünleri olmuştur bu <sup>küçük yıllardır</sup> ürünler.  
~~güçlü...~~ Ama 33700 kilometre karelik bu küçük toprak bu gün SSCB  
 nin <sup>ye</sup> <sup>yağ</sup> tütün üretiminin üçte birini, üzüm, <sup>yağ</sup> üretiminin beşte birini,

,şeker pancarı üretiminin yüzde ~~beşini~~ üçünü, sebze ve meyve üretiminin yüzde beşini sağlıyorsa, ~~bu sosyalizm~~ <sup>in</sup> ~~zafere~~ <sup>zafere</sup> ~~ididir.~~ <sup>ididir.</sup> Sosyalizmin tarımdaki başarısının, kanıtıdır. Moldavyanın çok uluslu Sovyet Cumhuriyetleri arasındaki kardeşçe, işbirliği, dayanışmadan neler kazandığının göstergesidir. Nasıl göstermesin ki:

Bugün SSCB'nin, bağı, bahçesi diye ün salan Moldavyada 2. Dünya savaşı sırasında Naziler bağların bahçelerin yarısını ezip geçmişti. Sosyalizm moldavyada eski bağları ~~bahçeleri~~ <sup>girdeleri</sup> yeniden ama ~~çok~~ <sup>en</sup> modern teknikle yeniden kurdu. Artık <sup>yüksek meyva ağaçları yok. Kısa, bodur,</sup> meyvaları makinayla toplanmaya elverişli yeni meyva ağaçları eskisinin üç katı ve <sup>rim</sup> veriyor. Üstelik daha az emekle. Meyva bahçeleri <sup>artık</sup> 2000-4000 hektar büyüklüğünde, makinelerin önünü kesecek özel mülkiyet çitleri yok. ~~my~~ <sup>den</sup> ~~on, on beş kooperatif bahçelerini, bilimin, teknigin, verimin, bereketin~~ <sup>artık</sup> ~~hizmetinde birleştiriyor. Moldavyanın Sosyalist tarım emekçileri, bahçe~~ <sup>ne,</sup>

lerin ortaklarına, bu gün aldıkları, hektar başına 40\_50 ton ~~maxxx~~ elma, 20 ton şeftali, ~~xxxxx~~, 10 ton çilek<sup>artık</sup> az geliyor. Onlar Moldavya bilim adamlarının bulduğu yeni bir teknikle, süper-verimli bahçeler kuruyorlar ve ~~makinalarla~~ ~~maxxx~~ ikinci yılında meyva veren, <sup>makinalarla</sup> iki yılda bir <sup>sokulup</sup> ~~diyeniden~~ dikilen <sup>özel aşı</sup> fidelerle hektar başına 150 ton verim ~~xxxxxx~~ alma yolunda ilerliyorlar. Bahçesini, meyvesini, bir yıl dona, öbür yıl boceğe, hastalığa, <sup>bunlardan kurtarsa bile</sup> ~~hiç biri~~ olmadığında yok pahasına tüccara kurban veren köylülerimiz acaba bunları görseler ne derler di?

<sup>duysalar</sup>  
— Müzik —

Moldavya , artık yalnız bir tarım ~~xxxxxxx~~ ülkesi değil, gelişmiş bir sanayi , bilim ve teknik ülkesidir.. Tarım ve tarım ürünlerini işleyen <sup>tir</sup> ~~agro~~ <sup>tarım-</sup> endüstri kompleksleri oluşmuştur. Kollektif çiftliklerin bağından, bahçesinden çıkan ürün, hemen orada kurulmuş modern ~~fabrikalarda~~, meyve, suyu, konserve, paketlenme, <sup>yağ</sup> şarap, fabrikalarında işleniyor. ~~xx~~ Modern tarım makinalarını <sup>tarım</sup> işleten, tamir eden <sup>emçileriyle</sup> ~~emçileriyle~~ fabrikalarda çalışan işçiler elektrigi, suyu, kültür merkezi, restoranı

okulu, hastahanesi, kreşi ve çağdaş konutları olan köylerde yanyana oturu-  
yorlar.. X Tarım <sup>çalışanla,</sup> sanayi de çalışanı ayırmak giderek zorlaşıyor. ~~şimdi~~  
~~xxxxxx~~ ayrılması giderek zorlaşan modern köylerde, çağdaş sosyalist  
emekçi insan tipi boy veriyor.

Ama moldavyanın gelişmiş sanayisi, tarım ürünlerini işleyen, gıda sa-  
nayiinden ibaret ~~xx~~ değil. Bir zamanlar <sup>burjuvazi, kapitalist ülkeler</sup> petrolü, kömürü, sanayi hammaddesi  
olmayan bu küçük <sup>tarım</sup> ülkenin bırakalım bir sanayi ülkesi olmayı, ayrı, özerk  
bir cumhuriyet bile olamayacağını savunuyordu. Doğru, moldavyanın, kömürü,  
petrolü ~~xx~~, sanayi hammaddeleri yoktu. Ama onun <sup>SSCB ailesinde</sup> sosyalist kardeş  
leri, ~~kardeş~~ <sup>sosyalist</sup> vardı. Kardeş cumhuriyetleri vardı. <sup>oluyor.</sup> Şu da oldu, Rusya fe-  
derasyonu, <sup>ve</sup> Ukrayna kömürünü, makinalarını <sup>gelişimini, borusunu</sup> sağlıyor, Azerbaycan petrolünü  
, dizel yakıtını, Kazakistan bakırını, alüminyumunu <sup>veriyor.</sup> Tıpkı moldavya  
nın onları, meyve, sebze, <sup>gıda</sup> maddeleriyle beslediği gibi. Bu çıkar gözet-  
meyen, karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma ile moldavya gelişmiş bir sana-

endüstriye

sanayi

bro con "Buceye"

dallari

evlat

~~10/10/15~~